

NIEWDZIĘCZNIK (27) *sb m*

Zawsze w pisowni łącznej.

e prawdopodobnie jasne (tak w nie-).

sg N niewdzięcznik (1). ◇ G niewdzięcznika (1). ◇ A niewdzięcznika (3). ◇ I niewdzięczniki(e)m (2). ◇ V niewdzięczniku (3). ◇ pl N niewdzięcznicy (3). ◇ G niewdzięcznik(o)w (3). ◇ D niewdzięcznik(o)m (2). ◇ A niewdzięczniki (6). ◇ I niewdzięczniki (1). ◇ L niewdzięcznikoch (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI i XVIII w.

Niepoczuwający się do wdzięczności za dobrodziejstwo, pomoc; najczęściej w odniesieniu do człowieka w stosunku do Boga; ingratus PolAnt (27) : RejAp 71; Idź nielláchetny niewdzyęczniku precz z oczu moich ná wieczne męki/ gdyż był niewdzyęcznym dobrodzyeyftwá moiego RejPos 160; Ale iż Pan Bog ząwždy rękę fwoię dzyerży nád wiernym fwoim/ fkał potym niewdzyęczniká onego/ zá przestępkí woleý fwey fwięteý RejPos 215v, 144, 146v [2 r.], 160, 160v, 216 [2 r.], 333; HistLan F4; Będiesz przyjmował wdom częftuiąc pićiem niewdzyęczniki/ á nád to násluchafz fię przykrości. BudBib Eccli 29/30[32]; LatHar 671; SkarKaz 517b.

niewdzięcznik czego (1): Słuchayże czo przez Ezáiáfzá Proroká do ciebie wkázowác raczy/ mowiac ták do tákowych niewdzyęczników náwiedzenia fwego RejPos 197.

niewdzięcznik czyj [= wobec kogo] [w tym: pron poss (5), ai poss (1), G pron (1)] (7): RejAp 71v; tu Pan okázác raczył/ że ony niewdzyęczniki fwoie/ ktorzy ácz ználi wielkie dobrodzyeyftwá iego/ á což po tym gdy tego wdzyęczni być niechcieli/ iż ie miał wyrzucić od łálki fwoieý RejPos 215, 30v, 160, 215v, 240, 241v.

W połączeniu szeregowym (1): Bo będą ludzie siebie miłuiący/ frebro miłuiący/ hárdzi/ pyfzni/ bluznierze/ rodzicom niepośłufzni/ niewdzyęcznicy/ niezboźnicy BudNT 2.Tim 3/2.

W przeciwstawieniu: »niewdzięcznik... wdzięczny« (1): iż nas vwielbi/ á z niewdzyęczników vczyni wdzyęcznymi fyny Bogu Oycu fwoiemu. RejPos 4.

W charakterystycznych połączeniach: nędzny niewdzięcznik, niebaczny, nieślachetny; niewdzięcznik nawiedzenia; skarać niewdzięcznika; ciążyć na niewdzięcznika, dekret (2), pomsta.

Szeregi: »niewierny (a. niewiernik) a niewdzięcznik« (3): wśytki plagi y wśytki fregości ktore fie máią dziać nád niewierniki á nád niewdzyęczniki Páńfkimi RejAp 71v; RejPos 30v, 160.

»niewdzięcznik a wzgardzac« (1): Wśytkim niewdzyęcznikom á wzgárdzácżom fłow á nápomínania Páńfkiego obiecuie thu Pan ząwždy głod/ nędzę á niedośtátek na ziemi RejAp 58v.

»niewdzięcznik a złośnik« (1): iż fie dziwuie wielkieý dobrotliwości Páńfkieý/ iż ták niewdzyęczniki á złośniki ćirpieć raczy LubPs ee5v.

Cf NIEWDZIĘCZNY